

**การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู**
**Academic Administration of School Administrators Based on
the Opinions of Teacher Education Students**

ผศ. ดร.สมภัสสร บัวรอด

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ผศ. ดร.ชยารัตน์ บุญพุฒิก*

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผศ. ดร.เขตต์ เลิศวิวัฒน์พงษ์

คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผศ. ดร.อัชฌา ชื่นบุญ

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

ผศ. ดร.ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Asst. Prof. Dr.Somphatsorn Buarod

Faculty of Education, Muban Chombueng Rajabhat University

Asst. Prof. Dr.Chayarat Boonputtikorn*

Faculty of Industrial Education,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

Asst. Prof. Dr.Kett Lertwiwattanapong

Faculty of Business Administration and information Technology,

Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

Asst. Prof. Dr.Athcha Chuenboon

School of General Education, Saint Louis College

Asst. Prof. Dr.Saranyu Pongprasertsin

Faculty of Education, Saengtham College

*Corresponding Author, e-mail: chayarat.b@rmutsb.ac.th

ข้อมูลบทความ

รับบทความ	26 กันยายน 2568
แจ้งแก้ไข	27 ตุลาคม 2568
ตอบรับบทความ	14 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูในการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการบริการวิชาการ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 125 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีความสำคัญมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ด้านด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และด้านการบริการวิชาการ ตามลำดับ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูในการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู มีดังนี้ คือ ควรมีการปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและทันสมัย การประเมินผลการเรียนรู้ควรเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก การสร้างครูมืออาชีพที่เรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้บริหารส่งเสริมและ

สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นหลัก และควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการสอน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; นักศึกษาวิชาชีพครู

Abstract

This research aimed to: 1) study the academic administration of educational institution administrators based on the opinions of teacher education students; 2) examine the relationships among teacher education students' opinions toward academic administration in the areas of curriculum management, measurement and evaluation, teacher professional development, research for learning development, and academic services; and 3) identify guidelines for developing academic administration according to teacher education students' opinions. The sample consisted of 125 undergraduate teacher education students from the Faculty of Education, Muban Chombueng Rajabhat University, who were enrolled in their third and fourth years of the 2025 academic year. The sample was selected using a simple random sampling method. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The results revealed that: (1) overall, the academic administration of school administrators in all five areas was rated as highly important by teacher education students. When considering each aspect, curriculum management and instructional management were rated as the most important, followed by teacher professional development, measurement and evaluation, research for learning development, and academic services, respectively; (2) the relationships among teacher education students' opinions in all five areas were statistically

significant at the .05 level; and (3) the proposed guidelines for developing academic administration included enhancing curriculum and instruction to be flexible and up-to-date, emphasizing learner-centered assessment, fostering lifelong learning among teachers, encouraging classroom research to improve learning outcomes, and organizing workshops focused on the use of digital technology and innovative teaching practices.

Keywords: Academic Administration; School Administrators; Teacher Education Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำลังเผชิญความท้าทายหลายประการ ทั้งการฟื้นฟูการเรียนรู้หลังสถานการณ์โควิด-19 การปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะและการสร้างระบบคุณภาพที่ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะ ผู้นำทางวิชาการ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางและสร้างระบบสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาวิชาชีพครู และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562; พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563; เสรี ออโธสง และเพ็ญแข ภูผายาง, 2565; เนติกาญจน์ ปักษาศร, ภูวดล จุลสุคนธ์ และสรชัย ชูชีพ, 2567) ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ โดยมีแนวทางในการบริหารงาน เช่น การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ การหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ได้แก่ ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจ ผู้ปกครอง รวมถึงการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของครูและนักเรียน (พัชราภรณ์ ดวงชื่น, 2563; ประทีป ศรีรักษา, 2564)

หลักฐานเชิงประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศชี้ตรงกันว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสัมพันธ์กับคุณภาพการสอน วัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (Mertkan and Gumus, 2024) ขณะที่สถานการณ์โควิด-19 ได้เผยให้เห็นความจำเป็นที่ผู้บริหารต้องขับเคลื่อนมาตรการ *learning recovery* และ *learning acceleration* ผ่านกลไกทางวิชาการที่เข้มแข็ง (World Bank, 2023) ซึ่งในบริบทของประเทศไทยพบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับสูง แต่ยังมีความต้องการแนวทางพัฒนาที่ชัดเจน เช่น การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาครูในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการใช้ข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์และออกแบบนโยบายเชิงหลักฐาน (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2566; ญัฐสุดา ชันชะลี, ปิยาพัชญ์ นิธิศอัครานนท์ และ ไพรวลย์ โคตรระตะ, 2568)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้งานวิจัยด้านภาวะผู้นำและการบริหารงานวิชาการในไทยมีอยู่มาก แต่ส่วนใหญ่เน้นมุมมองของครูปฏิบัติการและผู้บริหารเอง ขณะที่มุมมองของนักศึกษาวิชาชีพครูยังไม่ถูกนำมาใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นผู้ที่ก้าวเข้าสู่วิชาชีพครูอย่างเต็มตัวในอนาคต อีกทั้งมีมุมมองร่วมสมัยต่อการจัดการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีและการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ซึ่งมุมมองร่วมสมัยต่อการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครูถือเป็นประเด็นสำคัญที่สะท้อนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากนักศึกษาเติบโตท่ามกลางสังคมดิจิทัลและมีประสบการณ์ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการเรียนรู้เชิงรุก จึงมีมุมมองที่แตกต่างจากครูในรุ่นก่อนเกี่ยวกับบทบาทของครู ผู้เรียน และการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ (Eisler, 2002)

ดังนั้นการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูและการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูในการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จึงมีคุณค่าในการสะท้อนคุณภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สามารถใช้เป็นข้อมูลเชิงนโยบายและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยชี้แนะแนวทางการพัฒนาที่ตอบโจทย์การผลิตและพัฒนาครูในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูในการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการบริการวิชาการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู 5 ด้าน ได้แก่

- 1) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
- 2) การวัดและประเมินผล
- 3) การพัฒนาบุคลากรครู
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 5) การบริการวิชาการ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2568 จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 236 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 182 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 418 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2568 จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 236 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 182 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 418 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และ 4 ในปีการศึกษา 2568 จำแนกเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 70 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 55 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 125 คน โดยได้กลุ่มตัวอย่างมาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละของกลุ่มประชากร เนื่องจากจำนวนประชากรมีเพียงหลักร้อย ซึ่งถ้าใช้เกณฑ์ ร้อยละ 15-30 จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 62-123 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 อ้างถึงใน ชญารัตน์ บุญพุฒิกุล และคณะ, 2567) ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 คน จึงมีจำนวนเพียงพอสำหรับการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและการอ้างอิงสู่กลุ่มประชากรเป้าหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ในรูปแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 2) การวัดและประเมินผล 3) การพัฒนาบุคลากรครู 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ 5) การบริการวิชาการ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ในรูปแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ใช้เกณฑ์ในแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความสำคัญมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความสำคัญมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความสำคัญปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความสำคัญน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความสำคัญน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน
วิชาการตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการโดยมี
ขั้นตอน ดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 3) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
- 4) เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามที่ให้ไว้

5) ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยการนำ
แบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามตามนิยามเชิง
ปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (item-content validity of individual: I-CVI) โดย
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 คน พิจารณาข้อคำถามรายข้อ โดยกำหนดระดับการแสดงความคิดเห็นใน
ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้ (Polit and Beck, 2008 อ้างถึงใน ชญารัตน์
บุญพุดธิกร, 2561)

- 1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
- 2 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการบางส่วน
- 3 หมายถึง ข้อคำถามค่อนข้างสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
- 4 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการมาก

พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (I-CVI) ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป และ
ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (I-CVI) น้อยกว่า 0.80 ตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

6) นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.84

7) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในรูปแบบออนไลน์และรูปแบบเอกสาร โดยได้รับการตอบกลับมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 125 คน สำหรับการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นี้ไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ดังนี้
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการบริการวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมใน
แต่ละด้าน (n=125)

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น
1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.52	0.69	มากที่สุด
2. ด้านการวัดและประเมินผล	4.14	0.86	มาก
3. ด้านการพัฒนาบุคลากรครู	4.22	0.84	มาก
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	3.93	0.89	มาก
5. ด้านการบริการวิชาการ	3.61	0.78	มาก
รวม	4.08	0.87	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่านักศึกษาวิชาชีพครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.87) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.84) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.86) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.89) และด้านการบริการวิชาการ ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อรายการที่นักศึกษาวิชาชีพครูมีความคิดเห็นว่าคุณค่ามากที่สุด 3 ลำดับแรกในแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) การสนับสนุนการสอนแบบเน้นสมรรถนะและการเรียนรู้เชิงรุก 2) การอำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 3) การกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการและการสื่อสารให้ครูเข้าใจ

ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ 1) การกำกับติดตามการประเมินให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส 2) การส่งเสริมให้เกิดการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และ 3) การติดตามคุณภาพการออกข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ

ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ได้แก่ 1) การบริหารจัดการเวลาและทรัพยากรให้กับ
การพัฒนาบุคลากรครูอย่างพอเพียง 2) การสนับสนุนให้มีการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนางาน และ 3) มีระบบพี่เลี้ยงทำหน้าที่ติดตามผลการพัฒนาบุคลากรครู
อย่างต่อเนื่อง

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ผู้บริหารส่งเสริมเครือข่ายการทำวิจัย
ร่วมกันระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัย 2) นำผลการวิจัยไปปรับปรุงนโยบายการบริหารงาน
วิชาการ และ 3) มีแหล่งข้อมูลและเครื่องมือช่วยวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

ด้านการบริการวิชาการ ได้แก่ 1) มีแหล่งเรียนรู้ สื่อดิจิทัลที่เข้าถึงได้ง่าย 2) ปรับปรุง
ทรัพยากรสม่ำเสมอ และ 3) เชื่อมโยงทรัพยากรกับชุมชนและเครือข่ายต่าง ๆ

2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูในการ
บริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล
ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการบริการวิชาการ
ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างความคิดเห็นในการบริหารงาน
วิชาการแต่ละด้าน

ตัวแปรที่ศึกษา	ด้านการ บริหาร หลักสูตรฯ	ด้านการวัด และ ประเมินผล	ด้านการ พัฒนา บุคลากร ครู	ด้านการ วิจัยเพื่อ พัฒนาการ เรียนรู้	ด้านการ บริการ วิชาการ
ด้านการบริหาร หลักสูตรฯ	1.00	.419*	.513*	.411*	.260*
ด้านการวัดและ ประเมินผล		1.00	.652*	.314*	.481*
ด้านการพัฒนา บุคลากรครู			1.00	.303*	.289*

ตัวแปรที่ศึกษา	ด้านการบริหาร หลักสูตรฯ	ด้านการวัด และ ประเมินผล	ด้านการพัฒนา บุคลากร ครู	ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาการ การเรียนรู้	ด้านการบริการ วิชาการ
ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้				1.00	.213*
ด้านการบริการ วิชาการ					1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .213 - .652 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสัมพันธ์กันสูงที่สุดกับด้านการพัฒนาบุคลากรครู ($r = .513$) เช่นเดียวกับด้านการวัดและประเมินผลที่สัมพันธ์กับด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสูงที่สุด ($r = .652$) สำหรับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้กับด้านการบริการวิชาการมีความสัมพันธ์ด้านการบริการวิชาการน้อยที่สุด ($r = .213$)

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู

จากความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสามารถวิเคราะห์จากจากตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดและสรุปได้ว่า ควรเน้น 1) การปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและทันสมัย 2) การประเมินที่เน้นพัฒนาผู้เรียน 3) การสร้างเครื่องมืออาชีพที่เรียนรู้ตลอดชีวิต 4) การใช้การวิจัยและข้อมูลเป็นฐานการตัดสินใจ และ 5) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการสอน

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ปรากฏว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ

คิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากรครู ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ และ ด้านการบริการวิชาการ นักศึกษาวิชาชีพครูมีความคิดเห็นว่าแต่ละด้านนั้นมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน จะเห็นได้ว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญมากที่สุด สะท้อนถึงบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ของ กิตติยา รัศมีแจ่ม, รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล และศิริโรจน์ ผลพันธิน (2566) ที่ระบุว่ามาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะที่องค์ประกอบของสมรรถนะ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่มีความสำคัญจำเป็นในการประกอบวิชาชีพครู การประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การบูรณาการเนื้อหาและวิธีการสอนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน ทักษะการคิด การแก้ปัญหา การคิดแบบผู้ประกอบการ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียน ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจและมีพลังเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นพลเมืองตื่นรู้และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคม ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนต่ำสุดคือ การบริการวิชาการ เพราะเป็นเรื่องท้าทายในการเชื่อมโยงทรัพยากรและองค์ความรู้กับชุมชนและเครือข่ายภายนอกโดยณัฐพัชร สโรบล (2562) กล่าวถึงมุมมองต่อการเรียนรู้ด้วยงานบริการวิชาการแก่สังคม 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรกคือ ขาดปฏิสัมพันธ์และการสร้างการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของชุมชนเรียนรู้ และประเด็นต่อมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความพยายามทำให้เกิดโครงการมากมายโดยขาดการมองเรื่องการให้ความหมายต่อสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องความสัมพันธ์และเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษากับชุมชน

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกับการพัฒนาบุคลากรครู ($r = .513$) และการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล ($r = .652$) แสดงให้เห็นว่าการยกระดับคุณภาพหลักสูตรจำเป็นต้องอาศัยทั้งการพัฒนาครูและระบบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควบคู่กัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดระบบการบริหารงานวิชาการแบบบูรณาการ (Integrated Academic

Administration) ที่เน้นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยรวม (Goldwyn, 2008)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรिता โสตะตา (2567) ที่ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ ฐีกิจ (2566) ศึกษาการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 และพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ยืนยันว่าการจัดการเรียนการสอนยังคงเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครูต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเน้นการปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและทันสมัย การประเมินที่เน้นพัฒนาผู้เรียน การสร้างเครื่องมืออาชีพที่เรียนรู้ตลอดชีวิต การใช้การวิจัยและข้อมูลเป็นฐานการตัดสินใจ และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมการสอน ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมองการบริหารวิชาการในลักษณะ “พลวัต” (dynamic) ที่ต้องปรับเปลี่ยนตามบริบทของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของ พัชรภากรณัฏฐ์ ดวงชื่น (2020) ที่ศึกษาการบริหารจัดการศึกษารับ ความปกติใหม่ (New Normal) หลังวิกฤตโควิด-19 พบว่า มีความสอดคล้องกันอย่างชัดเจนในหลายประเด็น โดยเฉพาะการออกแบบหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน และการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเรียนการสอนออนไลน์ ประเด็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักศึกษาวิชาชีพครูที่มองว่าหลักสูตรควรยืดหยุ่นและทันสมัย รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านดิจิทัลสำหรับครู ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความพร้อมในการสอนทั้งในรูปแบบปกติและออนไลน์ และเสนอการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสะท้อนแนวคิดการใช้ข้อมูลและการวิจัยเป็นฐานในการตัดสินใจเชิง

นโยบายและการบริหารเช่นกัน อีกทั้ง วนิดา ชัยอาษา และคณะ (2567) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งได้ยืนยันแนวทางในลักษณะเดียวกัน โดยชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อและใช้เทคโนโลยี และการนิเทศการศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงกับผลการวิจัยในครั้งนี้ กล่าวคือ การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนต้องตอบสนองวิถีชีวิตใหม่ของผู้เรียน การประเมินผลต้องไม่ใช่เพียงวัดความรู้แต่ต้องสะท้อนการพัฒนาของผู้เรียนอย่างรอบด้าน และครูเองก็จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวทันนวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีใหม่ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่นักศึกษาวิชาชีพครูเห็นว่าเป็นความสำคัญสูงสุด และเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 หลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งสามารถรองรับสถานการณ์การเรียนรู้รูปแบบใหม่ เช่น การเรียนการสอนออนไลน์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

1.3 ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างเป็นระบบ และใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการตัดสินใจทางการบริหารและเชิงนโยบาย รวมทั้งควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการใช้การวิจัยและข้อมูลเป็นฐาน เพื่อให้การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างยั่งยืนต่อไปได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ครูที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาปฏิบัติงานจริง ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมถึงนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเปรียบเทียบมุมมองที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนในเขตเมืองและชนบท โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนเอกชน เพื่อศึกษาว่าบริบทที่แตกต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2.3 ควรนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาประกอบรวมในการศึกษาด้วย เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกจากแนวคิดและประสบการณ์จริงของผู้บริหาร ครู รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ควรมีการศึกษาเพื่อต่อยอดไปสู่การพัฒนาโมเดลการบริหารงานวิชาการที่บูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาครู และระบบการประเมินผลเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อใช้เป็นต้นแบบสำหรับสถานศึกษาในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา รัศมีแจ่ม, รุ่งนภา ตั้งจิตรเจริญกุล, และ ศิโรจน์ ผลพันธิน. (2566). สมรรถนะในยุคการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษาวิชาชีพครู. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(2), 301-318.
- ชญารัตน์ บุญพุฒิก, อัชฌา ชื่นบุญ, วรเชษฐ์ สิงห์ลอ, ศรัญญู พงศ์ประเสริฐสิน, และ จันทิมา หิรัญอ่อน. (2567). เจตคติของนักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักศึกษา คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิในยุค Thailand 4.0. *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*, 16(2), 205-219.
- ชญารัตน์ บุญพุฒิก. (2561). การพัฒนามาตรวัดเจตคติด้านพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. *RMUTSB Acad. J. (HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)*, 3(2), 177-190.
- ณัฐพัชร สโรบล. (2562). การเรียนรู้จากงานบริการวิชาการแก่สังคม (Service Learning) ผ่านประสบการณ์ภาคสนาม: โครงการนวัตกรรมบ้านต้นแบบสุขภาวะ เทศบาลตำบลเขาพระงาม จ.ลพบุรี. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 27(1), 91-110.
- ณัฐสุดา ชันชะลี, ปิยาพัชญ์ นิธิอัครานนท์, และ ไพรวลัย โคตรตะ. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับการเป็นชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วารสารการบริหารและนิตศการศึกษ, 16(2),
158-177.

เนติกาญจน์ ปักษาศร, ภูวดล จุลสุคนธ์, และ สรรชัย ชูชีพ. (2567). การดำเนินงานตาม
นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2. วารสารครุทรรศน์, 4(1),
88-100.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
ประทีป ศรีรักษา. (2564). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอนุบาลชลบุรีในสถานการณ์ปกติใหม่
(New Normal) [ผลงานทางวิชาการเพื่อประกอบการประเมินให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ, โรงเรียนอนุบาลชลบุรี].

<https://research.otepec.go.th/files/vmsjezzz.pdf>

พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษาับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 [The
new normal in educational administration after the Covid-19 crisis].
วารสารศิลปการจัดการ, 4(3), 783-795.

พัชรดา โสตะดา. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล [การค้นคว้าอิสระครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

วนิดา ชัยอาษา, สรรเสริญ หุ่นแสน, และ ดาวประกาย ระโส. (2567). แนวทางการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 25(2), 1228-1239.

วิไลลักษณ์ ฐักิจ. (2566). การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 [วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2566). รายงานการจัดทำข้อเสนอ
เชิงนโยบายการพัฒนากระบวนและกลไกการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561*. พริก
หวาน กราฟฟิค.
- เสรี ออโธสง และ เพียงแข ภูผายาง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหาร
สถานศึกษาในภาวะปกติใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 16(1),
7-15.
- Eisler, R. (2002). Partnership Education For the 21st Century. *Encounter*, 15(3), 5-
12.
- Goldwyn, S. (2008). Educational administration: Theory, research, and
practice. *Journal of Educational Administration*, 46(1), 123-127.
- Mertkan, S., & Gumus, S. (2024). Review of systematic reviews in educational
leadership and management: Methods used, topics explored and
geographies covered. *Educational Management Administration &
Leadership*, 0(0), 1-29.
<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/17411432241291197>
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2008). *Nursing research: Generating and assessing
evidence for nursing practice* (8th ed.). Lippincott Williams & Wilkins.
- World Bank. (2023, July 19). *Learning recovery to acceleration: A global update
on country efforts to improve learning and reduce inequalities*. The
World Bank. [https://www.worldbank.org/en/topic/education/publication/
the-rapid-framework-and-a-guide-for-learning-recovery-and-acceleration](https://www.worldbank.org/en/topic/education/publication/the-rapid-framework-and-a-guide-for-learning-recovery-and-acceleration)